

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์งานวิจัย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2536-2543 จำนวน 83 เรื่อง ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการสังเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณ

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณ

ผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณ จำแนกตามลักษณะทั่วไปของงานวิจัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ปีการศึกษา (ปีที่พิมพ์) และลักษณะของงานวิจัย
2. ประเภทของงานวิจัย
3. จำนวนวัตถุประสงค์ของงานวิจัย
4. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย
5. การตั้งสมมติฐานของงานวิจัย
6. ประเภทของการตั้งสมมติฐานของงานวิจัย
7. กลุ่มที่ศึกษาของงานวิจัย
8. จำนวนเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
9. การได้มาของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
10. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
11. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
12. วิธีการได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย
13. สถิติภาคบรรยายที่ใช้ในงานวิจัย
14. สถิติภาคอ้างอิงที่ใช้ในงานวิจัย
15. การนำเสนอข้อมูลของงานวิจัย
16. เนื้อหาของงานวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าสถิติร้อยละและนำเสนอข้อมูลแบบตารางประกอบความเรียง ผลการสังเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 1 ถึงตารางที่ 16

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามปีการศึกษา (ปีที่พิมพ์)
และจำแนกตามลักษณะของงานวิจัย

ปีการศึกษา (ปีที่พิมพ์)	ลักษณะของงานวิจัย		รวม	ร้อยละ
	วิทยานิพนธ์	การค้นคว้าแบบอิสระ		
2536	1	-	1	1.20
2537	8	1	9	10.84
2538	5	3	8	9.63
2539	4	5	9	10.84
2540	10	13	23	27.71
2541	8	4	12	14.45
2542	5	-	5	6.02
2543	16	-	16	19.27
รวม	57	26	83	100.00
ร้อยละ	68.67	31.32	100.00	

จากตารางที่ 1 พบว่ามีงานวิจัยมากที่สุดในปีการศึกษา 2540 จำนวน 23 เรื่อง (ร้อยละ 27.71) รองลงมาคือในปีการศึกษา 2543 จำนวน 16 เรื่อง (ร้อยละ 19.27) ปีการศึกษา 2541 จำนวน 12 เรื่อง (ร้อยละ 14.45) ตามลำดับ ส่วนในปีการศึกษา 2536 มีงานวิจัยเพียง 1 เรื่อง (ร้อยละ 1.20) เมื่อพิจารณาลักษณะของงานวิจัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์จำนวน 57 เรื่อง (ร้อยละ 68.67) และเป็นการค้นคว้าแบบอิสระจำนวน 26 เรื่อง (ร้อยละ 31.32)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามประเภทของงานวิจัย

ประเภทของงานวิจัย	จำนวนงานวิจัย	ร้อยละ
เชิงทดลอง	51	61.44
เชิงบรรยาย	31	37.34
เชิงสหสัมพันธ์	1	1.20
เชิงย้อนข้อเท็จจริง	-	-
เชิงประวัติศาสตร์	-	-
รวม	83	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าประเภทของงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงทดลองจำนวน 51 เรื่อง (ร้อยละ 61.44) รองลงมาคืองานวิจัยเชิงบรรยายจำนวน 31 เรื่อง (ร้อยละ 37.34) งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์จำนวน 1 เรื่อง (ร้อยละ 1.20) และพบว่าไม่มีการทำวิจัยเชิงย้อนข้อเท็จจริง และเชิงประวัติศาสตร์

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามจำนวนวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

จำนวนวัตถุประสงค์	จำนวนงานวิจัย	ร้อยละ
1 ข้อ	28	33.73
2 ข้อ	44	53.01
3 ข้อ	11	13.25
รวม	83	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่มี 2 วัตถุประสงค์จำนวน 44 เรื่อง (ร้อยละ 53.01) รองลงมาคือมี 1 วัตถุประสงค์จำนวน 28 เรื่อง (ร้อยละ 33.73) ส่วนงานวิจัยที่มี 3 วัตถุประสงค์ พบน้อยที่สุดเพียง 11 เรื่อง (ร้อยละ 13.25)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

วัตถุประสงค์	จำนวนวัตถุประสงค์	ร้อยละ
เพื่อศึกษา	70	46.97
เพื่อเปรียบเทียบ	34	22.81
เพื่อสร้าง	20	13.42
เพื่อวิเคราะห์	7	4.69
เพื่อศึกษาและวิเคราะห์	5	3.35
เพื่อเสนอแนะแนวทาง	5	3.35
เพื่อสำรวจ	2	1.34
เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ	1	0.67
เพื่อศึกษาและรวบรวม	1	0.67
เพื่อรวบรวม	1	0.67
เพื่อวัด	1	0.67
เพื่อออกแบบ	1	0.67
เพื่อนำมาถ่ายทอด	1	0.67
รวม	149	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจำนวน 70 วัตถุประสงค์ (ร้อยละ 46.97) รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบจำนวน 34 วัตถุประสงค์ (ร้อยละ 22.81) วัตถุประสงค์เพื่อสร้างจำนวน 20 วัตถุประสงค์ (ร้อยละ 13.42) ตามลำดับ ส่วนวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ เพื่อศึกษาและรวบรวม เพื่อรวบรวม เพื่อวัด เพื่อออกแบบ และเพื่อนำมาถ่ายทอด พบเพียงจำนวนละ 1 วัตถุประสงค์ (ร้อยละ 0.67)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามการตั้งสมมติฐานของงานวิจัย

การตั้งสมมติฐาน	ไม่มีสมมติฐาน	มีสมมติฐาน			รวม
		1 ข้อ	2 ข้อ	3 ข้อ	
จำนวนงานวิจัย	34	24	22	3	83
ร้อยละ	40.96	28.91	26.50	3.61	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่มีการตั้งสมมติฐานจำนวน 49 เรื่อง (ร้อยละ 59.03) โดยมีการตั้งสมมติฐาน 1 ข้อ มากที่สุดจำนวน 24 เรื่อง (ร้อยละ 28.91) รองลงมาคือการตั้งสมมติฐาน 2 ข้อ จำนวน 22 เรื่อง (ร้อยละ 26.50) ส่วนการตั้งสมมติฐาน 3 ข้อ พบน้อยที่สุดจำนวน 3 เรื่อง (ร้อยละ 3.61) และเป็นงานวิจัยที่ไม่มีการตั้งสมมติฐานจำนวน 34 เรื่อง (ร้อยละ 40.96)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามประเภทของการตั้งสมมติฐาน
ของงานวิจัย

ประเภทของสมมติฐาน	แบบมีทิศทาง	แบบไม่มีทิศทาง	รวม
จำนวนสมมติฐาน	46	31	77
ร้อยละ	59.74	40.25	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่าการตั้งสมมติฐานส่วนใหญ่เป็นแบบมีทิศทางจำนวน 46 ข้อ (ร้อยละ 59.74) และเป็นการตั้งสมมติฐานแบบไม่มีทิศทางจำนวน 31 ข้อ (ร้อยละ 40.25)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามกลุ่มที่ศึกษาของงานวิจัย

กลุ่มที่ศึกษา	จำนวนงานวิจัย	ร้อยละ
ประถมศึกษาตอนต้น	3	3.61
ประถมศึกษาตอนปลาย	12	14.45
ประถมศึกษาตอนต้นถึงประถมศึกษาตอนปลาย	2	2.40
มัธยมศึกษาตอนต้น	34	40.96
มัธยมศึกษาตอนปลาย	13	15.66
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4	4.81
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1	1.20
อุดมศึกษา	2	2.40
ผู้สอน	7	8.43
ผู้สอนและผู้บริหาร	2	2.40
ผู้สอนและหัวหน้าหมวดวิชา	1	1.20
ผู้สอนและผู้เรียน	1	1.20
ผู้ปกครองและนักเรียน	1	1.20
รวม	83	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาในกลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 34 เรื่อง (ร้อยละ 40.96) รองลงมาคือศึกษาในกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 13 เรื่อง (ร้อยละ 15.66) กลุ่มประถมศึกษาตอนปลายจำนวน 12 เรื่อง (ร้อยละ 14.45) ส่วนงานวิจัยที่ศึกษาในกลุ่มประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กลุ่มผู้สอนและผู้เรียน กลุ่มผู้สอนและหัวหน้าหมวดวิชาและกลุ่มผู้ปกครองและนักเรียนพบเพียงจำนวนกลุ่มละ 1 เรื่อง (ร้อยละ 1.20)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามจำนวนเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

จำนวนเครื่องมือ	จำนวนงานวิจัย	ร้อยละ
ไม่ใช้เครื่องมือ	10	12.04
1 ชนิด	7	8.43
2 ชนิด	25	30.12
3 ชนิด	23	27.71
4 ชนิด	12	14.45
5 ชนิด	5	6.02
6 ชนิด	1	1.20
รวม	83	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือสองชนิดจำนวน 25 เรื่อง (ร้อยละ 30.12) รองลงมาคือใช้เครื่องมือสามชนิดจำนวน 23 เรื่อง (ร้อยละ 27.71) ใช้เครื่องมือสี่ชนิดจำนวน 12 เรื่อง (ร้อยละ 14.45) และมีงานวิจัยเพียงเรื่องเดียวที่ใช้เครื่องมือถึงหกชนิด (ร้อยละ 1.20) ส่วนงานวิจัยที่ไม่ใช้เครื่องมือในการวิจัยมีจำนวน 10 เรื่อง (ร้อยละ 12.04)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามการได้มาของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การได้มาของเครื่องมือ	จำนวนเครื่องมือ	ร้อยละ
ผู้วิจัยสร้างขึ้น	200	97.56
โดยการปรับปรุง	4	1.95
โดยการยืม	1	0.48
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่าการได้มาของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 200 ชนิด (ร้อยละ 97.56) รองลงมาคือการปรับปรุงจากเครื่องมือวิจัยของผู้อื่น จำนวน 4 ชนิด (ร้อยละ 1.95) และมีเครื่องมือเพียงชนิดเดียวที่ผู้วิจัยยืมเครื่องมือของผู้อื่น มาใช้โดยตรง (ร้อยละ 0.48)

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือ	จำนวนเครื่องมือ	ร้อยละ
แบบทดสอบ	64	31.21
แผนการสอนกลุ่มทดลอง	41	20.00
แผนการสอนกลุ่มควบคุม	19	9.26
แบบสอบถาม	26	12.68
แบบฝึกหัด	18	8.78
แบบสังเกต	11	5.36
แบบสัมภาษณ์	6	2.92
ชุดการสอน	5	2.43
แบบประเมิน	4	1.95
ตารางวิเคราะห์	3	1.46
แบบสำรวจ	2	0.97
แบบวัดความสนใจ	2	0.97
แบบวัดเจตคติ	1	0.48
แบบวัดคุณลักษณะ	1	0.48
บทเรียนคอมพิวเตอร์	1	0.48
บทละคร	1	0.48
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่าเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่คือแบบทดสอบจำนวน 64 ชุด (ร้อยละ 31.21) รองลงมาคือแผนการสอนจำนวนรวม 60 ชุด (ร้อยละ 29.26) และแบบสอบถามจำนวน 26 ชุด (ร้อยละ 12.68) ส่วนแบบวัดเจตคติ แบบวัดคุณลักษณะ บทเรียนคอมพิวเตอร์ และบทละคร พบเพียงจำนวนละ 1 ชนิด (ร้อยละ 0.48)

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

วิธีการ ตรวจสอบ คุณภาพ เครื่องมือ	การหาความเชื่อมั่น									การหาความเที่ยงตรง		การหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความยากง่าย					รวม
	Test Re-Test	Split-Half	KR 20	KR 21	Alpha	William A.Scott	Parallel Forms	E1 / E2	Rovett	ตาม เนื้อหา	ตาม โครงสร้าง	ผู้เชี่ยวชาญ	ผู้เชี่ยวชาญ เทียบตามมาตรฐาน	เทคนิค 25%	Chung Teh Fan 27%	เทคนิค 50%	
จำนวน	3	1	35	2	18	1	3	2	1	197	197	5	6	26	2	2	502
ร้อยละ	0.59	0.19	6.97	0.39	3.58	0.19	0.59	0.39	0.19	39.24	39.24	0.99	1.39	5.17	0.39	0.39	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่าวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่คือ การหาความเที่ยงตรงคิดเป็นร้อยละ 79.48 รองลงมาคือการหาความเชื่อมั่นคิดเป็นร้อยละ 13.14 การหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายคิดเป็นร้อยละ 7.37 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามวิธีการได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

วิธีการได้ กลุ่มตัวอย่าง	แบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น			แบบอาศัยความน่าจะเป็น						รวม
	แบบ บังเอิญ	แบบ กำหนด โควตา	แบบ เจาะจง	สุ่มอย่างง่าย		สุ่มอย่าง มีระบบ	สุ่มตาม ระดับ ชั้น	สุ่มแบบ กลุ่ม	สุ่มแบบ หลาย ขั้นตอน	
				จับสลาก	ใช้ตาราง เลขสุ่ม					
จำนวน งานวิจัย	1	2	42	11	-	-	2	24	1	83
ร้อยละ	1.20	2.40	50.60	13.25	-	-	2.40	28.91	1.20	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่าวิธีการได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่ได้โดยวิธีเจาะจง จำนวน 42 เรื่อง (ร้อยละ 50.60) รองลงมาคือวิธีการสุ่มแบบกลุ่มจำนวน 24 เรื่อง (ร้อยละ 28.91) วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากจำนวน 11 เรื่อง (ร้อยละ 13.25) ส่วนวิธีได้กลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญและวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน พบเพียงวิธีละ 1 เรื่อง (ร้อยละ 1.20) และพบว่าไม่มีวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ตารางเลขสุ่มและวิธีการสุ่มอย่างมีระบบในงานวิจัยที่ศึกษา

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามสถิติภาคบรรยายที่ใช้ในงานวิจัย

ค่าสถิติ	ความถี่	การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง					การวัดการกระจาย					สหสัมพันธ์		รวม
		ร้อยละ	สัดส่วน	ฐานนิยม	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต	ส่วนเบี่ยงเบนควอดรเอด์	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความแปรปรวน	The Pearson Product-Moment Correlation	The Spearman Rank-Order Correlation	Contingency Correlation	Point Biserial Correlation	
ภาคบรรยาย														
จำนวนสถิติ		29	1	1	1	64	7	50	7	7	2	1	2	172
ร้อยละ		16.86	0.58	0.58	0.58	37.20	4.06	29.06	4.06	4.06	1.16	0.58	1.16	100.00

จากตารางที่ 13 พบว่า การใช้ค่าสถิติภาคบรรยายในงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางคิดเป็นร้อยละ 38.37 รองลงมาคือการวัดการกระจายคิดเป็นร้อยละ 37.20 การคำนวณค่าความถี่คิดเป็นร้อยละ 17.44 การคำนวณค่าสหสัมพันธ์คิดเป็นร้อยละ 6.97 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามสถิติภาคอ้างอิงที่ใช้ในงานวิจัย

ค่าสถิติ	สถิติพารามตริก (Parametric Statistics)					รวม
	ทดสอบ	ทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากร			ทดสอบ	
	ความแปรปรวนของประชากร				ความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่	
ภาคอ้างอิง	X^2 -test	t- test 2 กลุ่ม อิสระ	t- test 2 กลุ่ม สัมพันธ์	One – way ANOVA	Duncan new multiple- range test	
จำนวนสถิติ	2	24	36	4	2	69
ร้อยละ	2.89	34.78	52.17	5.79	4.34	100.00

จากตารางที่ 14 พบว่าการใช้สถิติภาคอ้างอิงในงานวิจัยทั้งหมดคือสถิติพารามตริก โดยเป็นการทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากรคิดเป็นร้อยละ 92.75 รองลงมาคือสถิติทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่คิดเป็นร้อยละ 4.34 สถิติทดสอบความแปรปรวนของประชากรคิดเป็นร้อยละ 2.89 ตามลำดับ และพบว่าไม่มีการใช้สถิติพารามตริกในงานวิจัยที่ศึกษา

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามการนำเสนอข้อมูลของงานวิจัย

การนำเสนอข้อมูล	จำนวนงานวิจัย	ร้อยละ
ตารางหรือแผนภูมิหรือกราฟประกอบความเรียง	73	87.95
ความเรียงแบบพรรณนาวิเคราะห์	6	7.22
ความเรียงแบบตาราง	4	4.81
รวม	83	100.00

จากตารางที่ 15 พบว่าการนำเสนอข้อมูลของงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นแบบตารางหรือแผนภูมิหรือกราฟประกอบความเรียงจำนวน 73 เรื่อง (ร้อยละ 87.85) รองลงมาคือความเรียงแบบพรรณนาวิเคราะห์จำนวน 6 เรื่อง (ร้อยละ 7.22) และความเรียงแบบตารางจำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 4.81) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามเนื้อหาของงานวิจัย

เนื้อหาของงานวิจัย	จำนวนงานวิจัย	ร้อยละ
ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอน	37	44.50
ด้านการสร้างสื่อการเรียนการสอน การหาประสิทธิภาพและหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	18	21.60
ด้านการวิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย	8	9.63
ด้านการศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย	8	9.63
ด้านการวิเคราะห์ภาษาเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย	5	6.02
ด้านการศึกษาพฤติกรรมผู้สอนและผู้เรียนวิชาภาษาไทย	5	6.02
ด้านการวิเคราะห์สารเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย	2	2.40
รวม	83	100.00

จากตารางที่ 16 พบว่าเนื้อหาของงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอนจำนวน 37 เรื่อง (ร้อยละ 44.50) รองลงมาคือการสร้างสื่อการเรียนการสอน การหาประสิทธิภาพและหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 18 เรื่อง (ร้อยละ 21.60) การวิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยจำนวน 8 เรื่อง (ร้อยละ 9.63) ส่วนการวิเคราะห์สารเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย พบเพียง 2 เรื่อง (ร้อยละ 2.40)

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ

ผลการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ จำแนกตามเนื้อหาของงานวิจัย 7 ด้านดังนี้

1. ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอน
2. ด้านการสร้างสื่อการเรียนการสอน การหาประสิทธิภาพและหาผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน

3. ด้านการวิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย
4. ด้านการศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
5. ด้านการวิเคราะห์ภาษาเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
6. ด้านการศึกษาพฤติกรรมผู้สอนและผู้เรียนวิชาภาษาไทย
7. ด้านการวิเคราะห์สารเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

1. ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอน

สามารถสรุปได้ 3 ประเด็นคือ

- 1.1 ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอนกับวิธีสอนแบบปกติ
- 1.2 ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง
- 1.3 ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอนกับวิธีสอน

1.1 ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอนกับวิธีสอนแบบปกติ

พบว่าเป็นงานวิจัยเชิงทดลองทั้งหมด 18 เรื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน	11	เรื่อง
2. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน	3	เรื่อง
3. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3	เรื่อง
4. การศึกษาความสามารถทางการคิด	1	เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ตารางแสดงวิธีสอน สิ่งที่ศึกษา และระดับที่ศึกษา

วิธีสอน	สิ่งที่ศึกษา	ระดับที่ศึกษา
วิธีโครงสร้างระดับยอด	ความเข้าใจในการอ่านและความสามารถทางการเขียน	ป.6
การเน้นทักษะกระบวนการ	ผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่าน	ม.3
การใช้แผนภูมิโน้ต	ความสามารถและผลสัมฤทธิ์ในการอ่านในใจแล้วเขียนสรุปด้วยแผนภูมิโน้ต	ป.5
กิจกรรมละครสร้างสรรค์	ความเข้าใจในการอ่าน + ความคงทนในการจำ	ป.2
การแทนเสียงด้วยตัวอักษรอย่างมีระบบ	การแก้ไขความถูกต้องในการออกเสียงวรรณยุกต์ + ความก้าวหน้าในการออกเสียงวรรณยุกต์	ระดับ 8
ซี เอส ที เอ ดี	ผลสัมฤทธิ์การอ่านในใจ + ความคิดเห็น	ป.5
กิจกรรมฟังความสัมพันธ์ของความหมาย	ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจ	ป.5
วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	พัฒนาการทางการอ่านเพื่อความเข้าใจ + ความสนใจในการอ่าน	ม.1
การสอนแบบ เอ อาร์ ซี	ผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่าน	ปวช.ปี 1
วิธีสอนแบบ ซี ไอ อาร์ ซี	ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจ + ความคิดเห็น	ม.1
การสอนแบบ เค ดับบลิว แอล พลัส	ผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่าน	ม.2
การใช้เครื่องเชื่อมโยงข้อความ	ความสามารถในการเขียนเรียงความ + พัฒนาการทางการเขียนเรียงความ	ม.3
การใช้ผังมโนภาพ	ความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความ + พัฒนาการทางการเขียน	ป.6
การแข่งขันเป็นทีม	ผลสัมฤทธิ์ทางความสามารถและพัฒนาการในการเขียนสะกดคำภาษาไทย + ความคิดเห็น	ป.4
กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความรู้ความเข้าใจด้านหลักเกณฑ์ทางภาษาไทย	ป.5
การใช้บทเพลงและไม่ใช้บทเพลง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวรรณคดีมรคก + เจตคติ	ม.5
การใช้แฟ้มสะสมงาน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย	ป.3
รูปแบบการสอนกระบวนการพัฒนาความคิด	ความสามารถทางการคิดอย่างมีเหตุผลในการเรียนวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน	ม.2

ประเภทที่ 1 งานวิจัยที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า

สายพิน สมุทรทัย (2536) ทดลองสอนโดยใช้วิธีโครงสร้างระดับยอด พบว่านักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านและความสามารถทางการเขียนแตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมตามคู่มือครู

ปทุมวดี ศิริสวัสดิ์ (2537) ทดลองสอนโดยการเน้นทักษะกระบวนการ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนแบบปกติ และมีผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

นงลักษณ์ เหลียว (2537) ทดลองสอนการอ่านในใจแล้วเขียนสรุปด้วยแผนภูมิโน้ต พบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านในใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนการอ่านในใจแล้วเขียนสรุปด้วยข้อความ

อารยา ปรากฎชี้อ (2537) ทดลองสอนโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ พบว่านักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านและความคงทนในการจำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ขั้นตอนการสอนตามคู่มือครู

วิภาศรี จ้อยสูงเนิน (2537) ทดลองแก้ไขการออกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติโดยการแทนเสียงด้วยอักษรอย่างมีระบบ พบว่านักเรียนมีความถูกต้องและความก้าวหน้าในการออกเสียงวรรณยุกต์สูงกว่านักเรียนที่ฝึกโดยใช้วิธีการออกเสียงซ้ำๆตามครู และมีความสามารถหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

สายสุนีย์ ธรรมดา (2538) ทดลองสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ เอส ที เอ ดี พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การอ่านในใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามวิธีในคู่มือครู โดยที่นักเรียนกลุ่มอ่อนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านในใจเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มเก่งและกลุ่มปานกลาง ส่วนนักเรียนกลุ่มเก่งและกลุ่มปานกลางมีค่าเฉลี่ยของคะแนนไม่แตกต่างกัน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนตามวิธี เอส ที เอ ดี อยู่ในระดับ ดี

เพ็ญศรี รุจาคม (2539) ทดลองสอนโดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมตามคู่มือครู

สุทธิรัตน์ คงไทย (2539) ทดลองสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา พบว่านักเรียนมีพัฒนาการทางการอ่านเพื่อความเข้าใจและความสนใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

มานิช รักเกียรติ (2540) ทดลองสอนโดยใช้การสอนแบบ เอ อาร์ ซี พบว่านักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ศิริวรรณ อินทร์พ่วง (2540) ทดลองสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ ซี ไอ อาร์ ซี พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีตามคู่มือครู และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนด้วยวิธี ซี ไอ อาร์ ซี อยู่ในระดับ มากถึงมากที่สุด

เสาวนีย์ คำรงโรจน์สกุล (2541) ทดลองสอนโดยใช้การสอนแบบ เค ดับบลิว แอล พลัส พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ และมีผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ประเภทที่ 2 งานวิจัยที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ผลการวิจัยพบว่า

สุพัตรา นิยมการ (2537) ทดลองสอนโดยใช้เครื่องเชื่อมโยงข้อความ พบว่านักเรียนมีความสามารถและพัฒนาการทางการเขียนเรียงความสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนตามคู่มือการสอน

เสถียร ณ เชียงใหม่ (2541) ทดลองสอนโดยใช้ผังมโนภาพ พบว่านักเรียนมีความสามารถและพัฒนาการทางการเขียนเรียงความสูงกว่านักเรียนที่เรียนการเขียนเรียงความแบบปกติ

อมรลักษณ์ นามโยธา (2543) ทดลองสอนโดยใช้เกมการแข่งขันเป็นทีม พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางความสามารถในการเขียนสะกดคำภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ โดยที่นักเรียนกลุ่มอ่อนมีพัฒนาการทางความสามารถในการเขียนสะกดคำเพิ่มมากกว่ากลุ่มเก่งและกลุ่มปานกลาง ส่วนนักเรียนกลุ่มปานกลางมีพัฒนาการมากกว่ากลุ่มเก่ง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนโดยใช้เกมการแข่งขันเป็นทีมอยู่ในระดับ ดี

ประเภทที่ 3 งานวิจัยที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า

สมร ยาสาร (2537) ทดลองสอนโดยใช้กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความรู้ความเข้าใจด้านหลักเกณฑ์ทางภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมตามคู่มือการสอนภาษาไทย

จิราภรณ์ เมืองพรวน (2538) ทดลองสอนโดยใช้บทเพลง พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อรายวิชาวรรณคดีมรดกสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บทเพลง

ประภารัตน์ กองตาพันธ์ (2541) ทดลองสอนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้แฟ้มสะสมงาน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ประเภทที่ 4 งานวิจัยที่ศึกษาความสามารถทางการคิด ผลการวิจัยพบว่า

วิไลลักษณ์ บุญเคลือบ (2538) ทดลองสอนโดยใช้รูปแบบการสอนกระบวนการพัฒนาความคิด พบว่านักเรียนมีความสามารถทางการคิดอย่างมีเหตุผลในการเรียนวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ และมีความสามารถทางการคิดอย่างมีเหตุผลหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

1.2 ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง

พบว่าเป็นงานวิจัยเชิงทดลองทั้งหมด 18 เรื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ 6 ประเภท ดังนี้

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน 6 เรื่อง
2. การศึกษาความสามารถทางการคิดกับความสามารถทางการเขียน 4 เรื่อง
3. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน 3 เรื่อง
4. การศึกษาความสามารถทางการคิด 2 เรื่อง
5. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 เรื่อง
6. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการพูด 1 เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ตารางแสดงวิธีสอน สิ่งที่ศึกษา และระดับที่ศึกษา

วิธีสอน	สิ่งที่ศึกษา	ระดับที่ศึกษา
เทคนิคสะสมความรู้	พัฒนาการและระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ + ความคิดเห็น	ป.6
กระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้	ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญ + ความคิดเห็น	ม.3
เทคนิคการสอนอ่านแบบพาโนรามา	ผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจ	ม.2
การสอนแบบ OKSR	ผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการในการอ่านเพื่อความเข้าใจ	ม.1
การใช้เทคนิคกลุ่มร่วมมือ	ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและความสามารถในการเขียน	ม.1
การสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอส	ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจ + ความสนใจในการอ่าน + ความคิดเห็น	ปวช.ปี1
กระบวนการคิดแบบผสมผสาน	ความสามารถทางการคิดกับความสามารถทางการเขียนเรียงความ	ม.2
การใช้จินตคติกล์ช่วยสร้างความคิด	ความคิดกับความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์	ม.3
กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	การพัฒนาทางความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนร้อยกรอง	ม.2
วิธีสอนแบบผสมผสาน	ความสามารถในด้านการคิดจินตนาการกับความสามารถใช้ภาษาในการเขียน	ม.1
รูปแบบเน้นกระบวนการ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการ ในการเขียนบทร้อยกรอง	ม.5
การใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อ	ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์	ป.5
วิธีการเลือกสรร	ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยกรอง + ความคิดเห็น	ม.2
การสอนการอ่านเพื่อเพิ่มความสามารถในการคิดเชิงวิจารณ์	ความสามารถในการคิดเชิงวิจารณ์ตามการวิจารณ์แนวสุนทรียศาสตร์	ม.5
การสอนโดยให้เขียนแบบจากตัวแบบ	พัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม + ความคิดเห็น	ม.2
วิธีสอนแบบ ชิน คี เทพ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการประชุมและการแสดงความคิดเห็น+พฤติกรรม +ความคิดเห็น	ปวส.ปี1
วิธีร่วมแรงร่วมใจ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย + ปฏิสัมพันธ์	ม.2
วิธีการเชิงระบบ	ผลสัมฤทธิ์ทางการพูดด้านทักษะพิสัยและด้านพุทธิพิสัย	ปวช.ปี2

ประเภทที่ 1 งานวิจัยที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า

จำรัส ไชยมูล (2537) ทดลองสอนโดยใช้เทคนิคสะสมความรู้ พบว่านักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยเพิ่มขึ้น โดยมีระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจแตกต่างกัน 3 กลุ่ม และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนภาษาไทยโดยใช้เทคนิคสะสมความรู้อยู่ในระดับ ดีมาก

มันทนา อยู่เย็น (2539) ทดลองสอนโดยใช้กระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยต่ำ พบว่าหลังการทดลองนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าเกณฑ์การรอบรู้และผ่านเกณฑ์การรอบรู้เท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้อยู่ในระดับ มาก

ศรีจันทร์ ห่อธิวงศ์ (2540) ทดลองสอนโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบพาโนรามา พบว่านักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

หิรัญญา อุปถัมภ์ (2541) ทดลองสอนโดยใช้การสอนแบบ OKSR พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ยุพิน สุริยวรรณ (2542) ทดลองสอนโดยใช้เทคนิคกลุ่มร่วมมือ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและความสามารถทางการเขียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

วรรณภรณ์ จันทรศรีวิริยะ (2543) ทดลองสอนโดยใช้การสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอส พบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยมีระดับความสนใจในการอ่านเริ่มจากระดับปานกลาง ระดับมาก และระดับมากที่สุดตามลำดับ และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอสอยู่ในระดับ มาก

ประเภทที่ 2 งานวิจัยที่ศึกษาความสามารถทางการคิดกับความสามารถทางการเขียน ผลการวิจัยพบว่า

สุจินดา จารุชาติ (2540) ทดลองสอนโดยใช้การสอนกระบวนการคิดแบบผสมผสาน พบว่านักเรียนมีความสามารถทางการคิดหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และนักเรียนที่มีความสามารถทางการคิดสูงจะมีความสามารถทางการเขียนเรียงความสูง

พรทิพย์ ประการแก้ว (2543) ทดลองสอนโดยใช้ชินเนตติกส์ช่วยสร้างความคิด พบว่านักเรียนมีความคิดในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และความคิดกับความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กัน

วีระศักดิ์ บางโรย (2543) ทดลองสอนโดยใช้กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ พบว่านักเรียนมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยกรอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ศรีฟ้า จิรัตน์ (2543) ทดลองสอนกระบวนการคิดด้วยวิธีสอนแบบผสมผสาน พบว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดจินตนาการและความสามารถใช้ภาษาไทยในการเขียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และความสามารถในการคิดจินตนาการ กับความสามารถใช้ภาษาในการเขียนมีความสัมพันธ์กัน

ประเภทที่ 3 งานวิจัยที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ผลการวิจัยพบว่า

ปัทมกานดา พรหมกันธา (2541) ทดลองสอนโดยใช้รูปแบบเน้นกระบวนการ พบว่านักเรียน มีพัฒนาการทางการเขียนบทร้อยกรองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลอง

สุทิศา อุทัยคุปต์ (2542) ทดลองสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้หนังสือพิมพ์ เป็นสื่อการสอน พบว่านักเรียนมีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลอง

ศุภกัญญา รอดเดช (2543) ทดลองสอนโดยใช้วิธีเลือกสรร พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเขียนร้อยกรองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และนักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการสอนเขียนร้อยกรองโดยใช้วิธีเลือกสรรอยู่ในระดับ มาก

ประเภทที่ 4 งานวิจัยที่ศึกษาความสามารถทางการคิด ผลการวิจัยพบว่า

สุรพงษ์ ยิ้มละมัย (2540) ทดลองสอนการอ่านเพื่อเพิ่มความสามารถในการคิดเชิงวิจารณ์ ตามการวิจารณ์แนวสุนทรียศาสตร์ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดเชิงวิจารณ์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ธิดารัตน์ กันติวังศ์ (2543) ทดลองสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบ พบว่านักเรียน มีพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการสอนโดยให้ เลียนแบบจากตัวแบบอยู่ในระดับ เห็นด้วยมากและเห็นด้วยมากที่สุด

ประเภทที่ 5 งานวิจัยที่ศึกษาความสามารถทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า

สุนันท์ มหาพัฒน์นักร (2540) ทดลองสอนโดยใช้วิธีสอนแบบซินคิเคท พบว่านักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการประชุมและการแสดงความคิดเห็นหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง และค่าเฉลี่ยพฤติกรรมขณะที่ได้รับการทดลองอยู่ในระดับ พอใช้ถึงดีมาก นักศึกษามีความคิดเห็นต่อวิธีสอนแบบซินคิเคทอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก

อัญธิมา มีวรรณ (2543) ทดลองสอนโดยใช้วิธีร่วมแรงร่วมใจ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและปฏิสัมพันธ์ต่อกันหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ประเภทที่ 6 งานวิจัยที่ศึกษาความสามารถทางการพูด ผลการวิจัยพบว่า

สฤณี จันทร์ลักษมี (2542) ทดลองสอนโดยใช้แผนการสอนทักษะการพูดขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการเชิงระบบ พบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดด้านทักษะพิสัยและพุทธิพิสัย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

1.3 ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอนกับวิธีสอน

พบว่าม้งงานวิจัยเชิงทดลองเพียง 1 เรื่อง ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ตารางแสดงวิธีสอน สิ่งที่ศึกษา และระดับที่ศึกษา

วิธีสอน	สิ่งที่ศึกษา	ระดับที่ศึกษา
วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับวิธีสอนแบบพาโนรามา	ความเข้าใจในการอ่าน + ความคิดเห็น	ม.1

รุ่งกาญจน์ นรินทร (2543) ทดลองเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับวิธีสอนแบบพาโนรามา พบว่านักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกัน โดยที่ความเข้าใจในการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และนักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและวิธีสอนแบบพาโนรามา

จากผลการวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอน พบว่าสถานภาพการวิจัยด้านวิธีสอนของสาขาวิชาการสอนภาษาไทยมีลักษณะร่วมกันหลายประการได้แก่ วิธีสอนส่วนใหญ่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากวิธีสอนของต่างประเทศ โดยพยายามปรับเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับกลุ่มที่ทดลองสอน ดังนั้นจึงไม่พบวิธีสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่ แต่อย่างไรก็ตามวิธีสอนทุกวิธีล้วนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น และสูงกว่าการเรียนแบบปกติ เนื่องจากระยะเวลาในการทดลองเป็นช่วงระยะเวลาไม่นานนัก และใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อย การสรุปประสิทธิภาพของวิธีสอนจึงกระทำได้เพียงกลุ่มที่ศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถสรุปให้เป็นแบบแผนได้ว่ามีความเหมาะสมกับผู้เรียนในระดับต่างๆอย่างไร ส่วนลักษณะการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอนดำเนินการใน 3 ลักษณะคือการเปรียบเทียบกับวิธีสอนแบบปกติ การเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองและการเปรียบเทียบวิธีสอนกับวิธีสอน จากลักษณะดังกล่าวเมื่อวิเคราะห์การวัดผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะภาษาพบว่า ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านและการเขียนมากกว่าทักษะการพูด และไม่พบวิธีสอนที่ช่วยส่งเสริมทักษะการฟังหรือส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทั้งสี่ การวัดความสามารถทางการคิดส่วนใหญ่ประเมินผลจากผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนและประเมินผลสัมฤทธิ์จากคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ ข้อสังเกตสำคัญของการใช้วิธีสอนคือการเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง มีงานวิจัยเพียง 2 เรื่องเท่านั้นที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลคือ วิธีสอนแบบ เอส ที เอ ดี และการใช้เกมการแข่งขันเป็นทีม โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็น 3 ระดับคือ กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน โดยกลุ่มที่มีพัฒนาการในการเรียนสูงที่สุดคือผู้เรียนกลุ่มอ่อน แสดงให้เห็นว่าวิธีสอนแบบใช้กิจกรรมจะส่งผลดีต่อผู้เรียนที่มีผลการเรียนต่ำมากกว่าผู้เรียนที่มีผลการเรียนสูง ส่วนความคิดเห็น เจตคติ และความสนใจของผู้เรียนที่มีต่อวิธีสอนต่างๆ เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

2. ด้านการสร้างสื่อการเรียนการสอน การหาประสิทธิภาพและหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง 12 เรื่อง และเป็นงานวิจัยเชิงบรรยาย 6 เรื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ	8	เรื่อง
2. การสร้างชุดการสอน	5	เรื่อง
3. การสร้างหนังสือและสารานุกรม	4	เรื่อง
4. การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์	1	เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ตารางแสดงการสร้างสื่อการเรียนการสอน การหาประสิทธิภาพและหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สื่อการเรียนการสอน	สิ่งที่ศึกษา	ระดับที่ศึกษา	การหาประสิทธิภาพ	
			เกณฑ์มาตรฐาน	ประสิทธิภาพ
แบบฝึกการอ่านการเขียนตัวอักษรล้านนา	การอ่านการเขียนตัวอักษรล้านนา	ม. 4	80 / 80	87.00 / 85.00
แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	ความก้าวหน้าในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	ปวช. ปี 1	75 / 75	75.75 / 75.20
แบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำ	ผลสัมฤทธิ์การอ่านคำควบกล้ำ	ป. 1	80 / 80	82.36 / 88.20
แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ	ผลสัมฤทธิ์ทางการฟังอย่างมีวิจารณญาณ	ม. 1	70 / 70	73.46 / 74.49
แบบฝึกทักษะการฟังจับใจความ	ผลสัมฤทธิ์ทักษะการฟังจับใจความ	ม. 3	80 / 80	81.16 / 82.67
แบบฝึกเสริมทักษะการฟัง	ผลสัมฤทธิ์ทางการฟังเพื่อความเข้าใจ + พัฒนาการ	ม. 1	80 / 80	81.03 / 81.90
ชุดฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทย	ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำภาษาไทย + ความคงทนในการจำ	ม. 1	80 / 80	98.00 / 95.10
แบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทย ของนักเรียนชาวเขา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำภาษาไทย	ม. 1	80 / 80	94.66 / 91.22
ชุดการสอนจุดบัพการอ่าน เพื่อวิเคราะห์และวินิจฉัยสาร	ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อวิเคราะห์และวินิจฉัยสาร	ม. 5	80 / 80	82.00 / 80.00
ชุดการสอนอ่านและเขียนอักษรล้านนา	การอ่านและเขียนอักษรล้านนา	ป. 5 - 6	80 / 80	87.86 / 91.00
ชุดการสอนเขียนย่อความ	ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนย่อความ	ม. 1	80 / 80	84.47 / 80.32
ด้วยการสอนโครงสร้างระดับย่อค				
ชุดการสอนหลักภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย ตามแนวภาษาศาสตร์	ม. 1	80 / 80	89.59 / 82.22
ชุดการสอนจุดบัพเรื่องนิราศเมืองแกลง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่องนิราศเมืองแกลง + ความคิดเห็น	ม. 1	75 / 75	75.03 / 74.65

ตารางที่ 20 (ต่อ) ตารางแสดงการสร้างสื่อการเรียนการสอน การหาประสิทธิภาพ
และหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สื่อการเรียนการสอน	สิ่งที่ศึกษา	ระดับที่ ศึกษา	การหาประสิทธิภาพ	
			เกณฑ์ มาตรฐาน	ประสิทธิภาพ
หนังสืออ่านประกอบสำหรับครู เพื่อการสอนวรรณคดีร้อยกรอง	วรรณคดีร้อยกรองร้อยกรอง ม.3 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์ลัก ขุนช้างขุนแผนตอนพลาญงามพบพ่อ โคลงโลกนิติ และบทร้อยกรอง 4 เรื่องคือ กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จากนิราศนรินทร์ อันของสูงแม้ปองต้องจิต ณ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง นิทานพื้นบ้านอีสาน 10 เรื่อง + ความคิดเห็น	ม.3	-	-
หนังสือเรียนวิชานิทานพื้นบ้าน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	เรื่องสิ่งหรรษาของเรา + ความคิดเห็น	ม.1	-	-
หนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย เพื่อเสริมทักษะการอ่าน	เรื่องสิ่งหรรษาของเรา + ความคิดเห็น	ป.5 - 6	80 / 80	85.98 / 83.85
สารานุกรมวรรณกรรมร้อยกรอง ระดับประถมศึกษา	คำเกี่ยวกับร้อยกรอง วรรณกรรมร้อยกรอง และคำที่ยากแก่การเข้าใจ	ป.1 - 6	-	-
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนต้นทฤษฎี ของคำประพันธ์ประเภทกาพย์	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ต้นทฤษฎีคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ + ความสนใจ	ม.1	-	-

ประเภทที่ 1 การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ

วิทย์ พฤกษาธำรงกุล (2538) สร้างแบบฝึกการอ่านการเขียนตัวอักษรล้านนา
ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

อรยา บุญปัญญา (2540) สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งมีประสิทธิภาพ
สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และนักศึกษาที่ใช้แบบฝึกมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
หลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึก

ปรีชา เผ่าเครื่อง (2541) สร้างแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำ ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่า
เกณฑ์มาตรฐาน และนักเรียนที่ใช้แบบฝึกมีผลสัมฤทธิ์การอ่านคำควบกล้ำหลังการใช้แบบฝึก
สูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึก

ปิยานุช สอาดสุด (2540) สร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งมีประสิทธิภาพ
สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และนักเรียนที่ใช้แบบฝึกมีผลสัมฤทธิ์ทางการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
หลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึก

ปิยฉัตร ศรีนาค (2540) สร้างแบบฝึกทักษะการฟังจับใจความ ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และนักเรียนที่ใช้แบบฝึกมีผลสัมฤทธิ์ทางทักษะการฟังจับใจความหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึก

บุษบา พิทักษ์ (2543) สร้างแบบฝึกเสริมทักษะการฟัง ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และนักเรียนที่ใช้แบบฝึกมีผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการฟังเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึก

อนุชิต ประวัติสมบุรณ์ (2539) สร้างชุดฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทย ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และนักเรียนที่ใช้ชุดฝึกมีผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการจำการเขียนสะกดคำภาษาไทยหลังการใช้ชุดฝึกสูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึก

ปราณี สมณา (2540) สร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และนักเรียนชาวเขาที่ใช้แบบฝึกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำภาษาไทยหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึก

ประเภทที่ 2 การสร้างชุดการสอน

คณูชา เสวตรรัตน์ (2537) สร้างชุดการสอนจุดบทรอบการอ่านเพื่อวิเคราะห์และวินิจฉัย ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนจุดบทรอบการอ่านเพื่อวิเคราะห์และวินิจฉัยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามกิจกรรมในคู่มือแนวการสอน

ศิริวรรณ ด้อยวง (2539) สร้างชุดการสอนอ่านและเขียนอักษรล้านนาซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

วีรี เอื้อวัฒนาเจริญ (2540) สร้างชุดการสอนเขียนย่อความด้วยการสอนโครงสร้างระดับย่อซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนย่อความหลังการใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดการสอน

สำราญ คำอ้าย (2539) สร้างชุดการสอนหลักภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์หลังการใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดการสอน

สิริพร ฟ้าอรุณสวัสดิ์ (2540) สร้างชุดการสอนจุดบทรอบเรื่องนิราศเมืองแกลงซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนจุดบทรอบเรื่องนิราศเมืองแกลงหลังการใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดการสอน

ประเภทที่ 3 การสร้างหนังสือและสารานุกรม

มัทนา อรุณสวัสดิ์ (2538) สร้างหนังสืออ่านประกอบสำหรับครูเพื่อการสอนวรรณคดีร้อยกรอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเนื้อหา 5 บทคือ 1.บทนำ 2.รามเกียรติ์ตอนทศกัณฐ์ล้ม 3.ขุนช้างขุนแผนตอนพลายงามพบพ่อ 4.โคลงโลกนิติ 5.บทร้อยกรอง 4 เรื่อง ได้แก่ กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน จากนิราศนรินทร์ อันของสูงแม้ปองต้องจิตและ ณ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง

จ่านงค์ ผลแสง (2541) สร้างหนังสือเรียนวิชานิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยคัดเลือกนิทานพื้นบ้านมาเป็นเนื้อหา 10 เรื่องคือ 1.ผาแดง นางไอ่ 2.พญาคันคาก 3.เลี้ยวสวาสดี 4.นางผมหอม 5.สินไซ 6.ขูลุนางอ้ว 7.เชียงเมี่ยง 8.นกกระจอก 9.นกเค้ากู่กุก(ย่ากินปลิง) 10.กวางคำกับสหาย ผู้ประเมินคุณภาพมีความเห็นต่อหนังสือเรียนวิชานิทานพื้นบ้านอยู่ในระดับ ดี

นิพวรรณดา นาคมา (2543) สร้างหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยเพื่อเสริมทักษะการอ่านเรื่องสิ่งบุรีของเราซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นในจังหวัดสิงห์บุรี ด้านสภาพภูมิศาสตร์ ภูมิประเทศ ประวัติศาสตร์ การประกอบอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี สถานที่สำคัญ แหล่งท่องเที่ยวและของกินของฝาก นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านประกอบอยู่ในระดับ ดีและดีมาก

รุ่ง ใจมา (2541) สร้างสารานุกรมวรรณกรรมร้อยกรองระดับประถมศึกษา ซึ่งบรรจุคำเกี่ยวกับร้อยกรอง วรรณกรรมร้อยกรอง และคำที่ยากแก่การเข้าใจ 55 คำ ผู้ประเมินคุณภาพสรุปว่าสารานุกรมมีค่าความเหมาะสมมาก

ประเภทที่ 4 การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์

มาลาตรี วรรณอุต (2540) สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ประเภทกาพย์และทอลองใช้ ผลปรากฏว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์สูงกว่าก่อนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ทุกหน่วยการเรียนรู้ นักเรียนทั้งหมดให้ความสนใจในการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับความสนใจค่อนข้างมาก

งานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนคือการสร้างสื่อการเรียนการสอน การทดลองใช้เพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและหาประสิทธิภาพโดยเปรียบเทียบกับ เกณฑ์มาตรฐาน 70/70 , 75/75 และ 80/80 สื่อประเภทแบบฝึกและชุดการสอนทั้งหมดมีคุณภาพ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงกว่าผู้เรียนที่ไม่ได้ใช้ สื่อการสอน การผลิตสื่อประเภทที่ใช้เทคโนโลยีพบเพียงเรื่องเดียวคือบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนค้นหาลักษณะของคำประพันธ์ประเภทกาพย์ โดยประเมินคุณภาพจากความสนใจของผู้เรียน สื่อประเภทหนังสือมีเพียงเรื่องเดียวที่หาประสิทธิภาพโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน คือหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยเพื่อเสริมทักษะการอ่านเรื่องสิงห์บุรีของเรา ส่วนหนังสือ อ่านประกอบสำหรับครูเพื่อการสอนวรรณคดีร้อยกรอง หนังสือเรียนวิชานิทานพื้นบ้านภาคเหนือ และสารานุกรมวรรณกรรมร้อยกรองระดับประถมศึกษา ประเมินคุณภาพโดยอาศัยความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญและผู้เรียน สื่อประเภทแบบฝึกส่วนมากเน้นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะ การอ่านและการฟัง สื่อประเภทชุดการสอนเน้นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะการอ่านและ การเขียน สื่อส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติได้ผลดีโดยมีวิธีการดำเนินการเริ่มตั้งแต่ การพิจารณาวัตถุประสงค์ของบทเรียน พิจารณาสภาพและปัญหาการเรียนการสอน เลือกสื่อ ที่เหมาะสมแล้วทดลองใช้สื่อ ในขั้นตอนการทดลองใช้สื่อการสอนพบหลักการร่วมกัน หลายประการคือ ผู้เรียนต้องสามารถรับประสบการณ์ตรงได้จากสื่อ ระยะเวลาในการใช้สื่อ ต้องเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และผู้วิจัยต้องประมวลผลเพื่อการปรับปรุงสื่อการสอนอยู่เสมอ

3. ด้านการวิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย

พบว่าเป็นงานวิจัยเชิงบรรยายทั้งหมด 8 เรื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. การวิเคราะห์หนังสือเรียนระดับประถมศึกษา	1 เรื่อง
2. การวิเคราะห์หนังสือเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	3 เรื่อง
3. การวิเคราะห์หนังสือเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	4 เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ตารางแสดงการวิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย

หนังสือเรียน	สิ่งที่ศึกษา
พื้นฐานภาษา เล่ม 1-12 ประถมศึกษาปีที่ 1-6 นวน 12 เล่ม	- วิเคราะห์เนื้อหาภูมิปัญญาชาวบ้านตามมูลนิธิภูมิปัญญา 5 ด้านคือ การเกษตร / การผลิตและการบริโภค / การศึกษา / การป้องกันโรคและการรักษา / ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ประเพณี - นำความรู้ด้านภูมิปัญญามาลำยทอดแก่นักเรียนโดยการจัดกิจกรรมสอดแทรกเนื้อหา
จักษสัมพันธ เล่ม 1-3 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 นวน 3 เล่ม	- วิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม เชิงปริมาณ 20 ประเด็นคือ ความซื่อสัตย์ / ความสุจริต / ความมีเหตุผล / ความเมตตากรุณา / การไม่ละเมิดของรัก / ความเอื้อเฟื้อ / ความมีระเบียบวินัย / ความอดทนอดกลั้น / ความสามัคคี / ความเสียสละ / การอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทย / และนอกประเด็นที่กำหนด เชิงคุณภาพ คือการเลือกหัวข้อจริยธรรมที่ปรากฏชัดเจนในแต่ละเรื่องมาบรรยายตามสภาพที่ปรากฏ ผนวกกับความคิดเห็นของผู้วิจัย - เสนอแนวการสอนแทรกจริยธรรม
คหักษสัมพันธ เล่ม 1-3 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 นวน 3 เล่ม	- ศึกษาและรวบรวมความรู้ด้านวัฒนธรรมทางจารีต (ประเพณีหรือพิธีการ) 4 ประเด็นคือ ความหมายที่มาและลักษณะ / จุดประสงค์ / ลักษณะและวิธีการปฏิบัติ / การเปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์ - ศึกษาและรวบรวมความรู้ด้านวัฒนธรรมทางวัตถุ 4 ประเด็นคือ ความหมายและลักษณะ / จุดประสงค์ของการสร้างหรือการใช้งาน / ลักษณะการสร้างหรือการใช้งาน / ลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปและวิธีการอนุรักษ์
คหักษสัมพันธ เล่ม 1-3 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 นวน 3 เล่ม	- วิเคราะห์รูปแบบการเรียงความคิดตามแนวทางของไมเยอร์และไรซ์ 2 ด้านคือ - โครงสร้างระดับยอด ศึกษารูปแบบการเรียบเรียงความคิดหลักในเรื่องที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ 5 ประเภทคือ แบบกลุ่มรายการ / แบบกลุ่มรายการของการบรรยาย / แบบเหตุผล / แบบตอบสนอง / แบบเปรียบเทียบ - โครงสร้างระดับใหญ่ ศึกษาความสัมพันธ์ของข้อความหรืออนุเขตต่างๆ 5 ประเภทคือ เชิงเหตุผล / เชิงตอบสนอง / เชิงเปรียบเทียบ / แบบกลุ่มรายการ / แบบกลุ่มรายการของการบรรยาย (ไม่มีการศึกษา) โครงสร้างระดับเล็ก ศึกษาในระดับประโยค กลุ่มคำ และคำ - ศึกษาคำชี้แนะในบทอ่าน

ตารางที่ 21 (ต่อ) ตารางแสดงการวิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย

หนังสือเรียน	สิ่งที่ศึกษา
วรรณวิภังค์ เล่ม 1,2 มัธยมศึกษาปีที่ 4-5 นวน 2 เล่ม	ศึกษาอวัจนสารในวรรณคดีร้อยกรอง 7 ด้านคือ เทศภาษา / กาลภาษา / เนตรภาษา / สัมผัสภาษา / อาการภาษา / วัตถุภาษา / ปริภาษา
รณคดีมรดก (ท 033) มัธยมศึกษาตอนปลาย นวน 1 เล่ม	1. วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครเอกจากวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ อิเหนา พระอภัยมณี และขุนช้างขุนแผน ตามทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพของซิกมันด์ ฟรอยด์ 6 ด้านคือ จิตไร้สำนึก / โครงสร้างบุคลิกภาพ / ขั้นตอนการพัฒนาบุคลิกภาพ / สัญชาติญาณ / ความวิตกกังวล / Ego และกลวิธีการป้องกันตัว ของคาร์ล กุสตาฟ จุง 8 ด้านคือ โครงสร้างบุคลิกภาพ / แกนกลางของบุคลิกภาพ / ทักษะคิดพื้นฐาน / การทำหน้าที่ของบุคลิกภาพ / ความเกี่ยวพันระหว่างระบบต่างๆของบุคลิกภาพ / กฎแห่งความสมดุล / จุดมุ่งหมายสูงสุดของการพัฒนาบุคลิกภาพ / ขั้นตอนการพัฒนาบุคลิกภาพ 2. เสนอแนวทางวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครตามทฤษฎีจิตวิทยา
วรรณสารวิภังค์ เล่ม 1 มัธยมศึกษาปีที่ 4 นวน 1 เล่ม	รวบรวมเกร็ดความรู้เสริมการอ่านวรรณสารวิภังค์ 4 ด้านคือ ด้านบุคคล / ด้านสถานที่ / ด้านภาษา / วัฒนธรรมด้านความเชื่อ
วรรณสารวิภังค์ เล่ม 1-4 วรรณลักษณะวิจารณ์ เล่ม 1,2 มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 นวน 6 เล่ม	1. วิเคราะห์เนื้อหาด้านพุทธปรัชญา 3 ด้านคือ อภิปรัชญา / ญาณวิทยาหรือทฤษฎีความรู้ / จริยศาสตร์หรือ จริยปรัชญา 2. เสนอแนวทางการถ่ายทอดพุทธปรัชญาในการสอนวิชาภาษาไทย

ประเภทที่ 1 งานวิจัยที่วิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา
ผลการวิจัยพบว่า

จินตนา นัคสาสาร (2541) วิเคราะห์ภูมิปัญญาชาวบ้านในหนังสือเรียนภาษาไทย
ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 12 เล่ม 100 บทเรียน พบเนื้อความที่เป็น
ภูมิปัญญาชาวบ้าน 138 เนื้อความ มีภูมิปัญญาด้านการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ
ด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านการผลิตและการบริโภค ด้านการเกษตร
และด้านการป้องกันโรคและการรักษา

ประเภทที่ 2 งานวิจัยที่วิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า

ยุพิน ธินลาด (2540) วิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 3 เล่ม พบเนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏมากที่สุดคือ ความซื่อสัตย์ ที่ปรากฏน้อยคือความสงบใจ ที่ไม่ปรากฏคือการไม่ละเมิดของรัก เนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏมีน้ำหนักและความเข้มแตกต่างกันตามลักษณะเนื้อเรื่องประมาณเล่มละ 21-22 หัวข้อ

ทองสาย ศักดิ์วีระกุล (2540) รวบรวมความรู้ทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียน ภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 3 เล่ม พบวัฒนธรรมทางจารีตของคนไทยสมัยก่อน 12 วัฒนธรรม แบ่งตามลักษณะการปรากฏในสังคมปัจจุบันได้ 3 ลักษณะคือ ไม่มีการปฏิบัติ มีการปฏิบัติน้อยและยังถือปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ส่วนวัฒนธรรมทางวัตถุ 7 วัฒนธรรม แบ่งตามลักษณะการใช้งานได้ 3 ประเภทคือ เครื่องใช้สำหรับพระภิกษุสงฆ์ เครื่องใช้สำหรับพระมหากษัตริย์ และเครื่องใช้สำหรับสามัญชน แบ่งตามลักษณะการปรากฏในสังคมปัจจุบันได้ 4 ลักษณะคือ ไม่ได้นำมาใช้งานอีก นำมาใช้เฉพาะความจำเป็น นำมาใช้น้อย และเครื่องใช้ส่วนตัวที่จำเป็น

นงคราญ อุโฆษกิจ (2540) วิเคราะห์รูปแบบการเรียบเรียงความคิดที่ปรากฏในบทอ่าน ในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 3 เล่ม พบรูปแบบการเรียบเรียงความคิดในโครงสร้างระดับยอด 4 ประเภทคือ แบบกลุ่มรายการ 25 เรื่อง แบบกลุ่มรายการของการบรรยาย 20 เรื่อง แบบเปรียบเทียบ 2 เรื่อง และแบบตอบสนอง 1 เรื่อง ที่ไม่ปรากฏคือ รูปแบบการเรียบเรียงความคิดแบบเหตุผล แต่จะปรากฏในโครงสร้างระดับใหญ่ที่เป็นใจความหลักและใจความสนับสนุน 2 เรื่อง คำชี้แนะที่ปรากฏในบทอ่านมีลักษณะแตกต่างกันคือ รูปแบบการเรียบเรียงความคิดแบบกลุ่มรายการมีคำแสดงลำดับเวลาและคำที่แสดงลำดับขั้นตอน แบบกลุ่มรายการของการบรรยายมีคำแสดงการอธิบาย การยกตัวอย่าง แบบตอบสนองมีคำที่แสดงถึงสาเหตุและวิธีการแก้ปัญหา แบบเปรียบเทียบมีคำชี้แนะเช่นคำว่า เหมือน คล้าย แตกต่างกัน

ประเภทที่ 3 งานวิจัยที่วิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า

พิมพ์นิภา เค้นแก้ว (2539) วิเคราะห์ห้วงงานสารในวรรณคดีร้อยกรองจากหนังสือภาษาไทย ชุดวรรณวิภังค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5 จำนวน 2 เล่ม ปรากฏว่ามีห้วงงานสารประเภท อักษรภาษา เทศภาษาและวัตถุภาษาเป็นส่วนมาก กาลภาษาและปริภาษาปรากฏอยู่บ้าง ส่วนเนตรภาษาและสัมผัสภาษาปรากฏอยู่น้อยมาก โดยการตีความห้วงงานสารคำนึงถึงสภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณีของไทยในด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ การแต่งกาย ตลอดจนสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

กุลวัชรีย์ ชีระกุล (2540) วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในวรรณคดีมรดกตามทฤษฎีจิตวิทยา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1 เล่ม พบว่าตัวละครทั้งชายและหญิงแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำลาย อันเกิดจากสัญชาตญาณมุ่งตาย ตัวละครชายแสดงพฤติกรรมเจ้าชู้ อันเกิดจากสัญชาตญาณมุ่งเป็น ตัวละครชายแสดงพฤติกรรมเอาแต่ใจตนเอง อันเกิดจากพลังอำนาจของ Id ตัวละครทั้งหญิงและชายมีพฤติกรรมแสดงความเป็นหญิงและชายในตนเอง ตัวละครหญิงแสดงพฤติกรรมรักและซื่อสัตย์ต่อสามี พฤติกรรมรักศักดิ์ศรีของตนเอง การรักนวลสงวนตัว อันเกิดจากพลังอำนาจของ Super Ego ตัวละครบางตัวแสดงพฤติกรรมวิตกกังวลต่อมโนธรรมและจิตสำนึกที่ไฝ่ดี

บุญส่ง พลวัน (2540) รวบรวมเกร็ดความรู้เสริมการอ่านวรรณสารวิภังค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 เล่ม ปรากฏว่ามีเกร็ดความรู้ด้านบุคคล 10 ท่าน ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีกับชนรุ่นหลัง ด้านสถานที่ 17 แห่ง แบ่งตามการเรียกชื่อได้ 4 ลักษณะคือ คำพ้องเสียง ชื่อบุคคล ลักษณะสถานที่ และลักษณะอาการ ด้านภาษา 18 เรื่อง แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ภาษาที่ปรากฏในปัจจุบันและภาษาที่ไม่ปรากฏในปัจจุบัน ด้านความเชื่อ 6 เรื่องจะเกี่ยวกับเรื่องกรรมและสิ่งที่ยังมองไม่เห็น แต่มีอิทธิพลต่อจิตใจ

พระชนวัฒน์ กาวิเนตร (2543) วิเคราะห์เนื้อหาด้านพุทธปรัชญาในหนังสือ วรรณสารวิภังค์และวรรณลักษณะวิจารณ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 6 เล่ม พบว่าเนื้อหาส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึงพุทธปรัชญาด้านจริยศาสตร์ ส่วนด้านอภิปรัชญาและญาณวิทยา ปรากฏเพียงเล็กน้อย สำหรับแนวทางการถ่ายทอดพุทธปรัชญาในการสอนวิชาภาษาไทย ด้านจริยศาสตร์ ด้านญาณวิทยา ด้านอภิปรัชญา ได้แก่ การปาฐกถาหรือบรรยาย การอภิปราย การจัดกิจกรรมและการให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทำรายงาน

การวิเคราะห์หนังสือเรียนผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันคือต้องการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนวิชาภาษาไทยเห็นความสำคัญของเนื้อหาสาระที่ปรากฏในหนังสือเรียน เช่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ด้านวัฒนธรรม พฤติกรรมของตัวละครเอก เกร็ดความรู้ต่างๆ และเนื้อหาด้านพุทธปรัชญา เพื่อที่จะทำให้ผู้สอนสามารถแทรกเนื้อหาสาระต่างๆ ที่ไม่ได้ปรากฏในหนังสือเรียน ซึ่งถ้าให้ผู้เรียนเป็นผู้วิเคราะห์ด้วยตนเองอาจจะไม่ทราบถึงสิ่งอื่นๆ ที่แฝงอยู่ได้ อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์หนังสือเรียนจะต้องศึกษาจุดประสงค์ของหนังสือเป็นหลักและพยายามวิเคราะห์เนื้อหาในด้านต่างๆ ที่สามารถเพิ่มทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน หากการวิเคราะห์ที่มุ่งเน้นด้านเนื้อหาในแนวลึกและไม่ได้นำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน การวิเคราะห์หนังสือเรียนก็เป็นเพียงการเพิ่มความรู้ให้กับผู้อ่านงานวิจัยเท่านั้น

4. ด้านการศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

พบว่าเป็นงานวิจัยเชิงบรรยายทั้งหมด 8 เรื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การศึกษาสภาพและปัญหาในระดับประถมศึกษา	2 เรื่อง
2. การศึกษาสภาพและปัญหาในระดับมัธยมศึกษา	4 เรื่อง
3. การศึกษาสภาพและปัญหาในระดับอาชีวศึกษา	2 เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ตารางแสดงการศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

ระดับที่ศึกษา	สภาพและปัญหาที่ศึกษา
นประถมศึกษาปีที่ 1 นเกอท่าวังผา จังหวัดน่าน	- สภาพการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา 5 ด้านคือ การเตรียมการสอน / การดำเนินการสอน / บรรยายการสอน / สื่อการสอน / การวัดผลประเมินผล - ปัญหาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
นประถมศึกษาปีที่ 1 งักัดสำนักงานการประถมศึกษา งหวัดลำพูน	- สภาพและปัญหาการใช้หนังสือเรียนชุดพื้นฐานภาษา 7 ด้านคือ หลักสูตร / เนื้อหาในหนังสือเรียน / การสอนและวิธีสอน / การเตรียมการสอน / การจัดกิจกรรม / การใช้สื่อ / การวัดผลประเมินผล - แนวทางในการพัฒนาความต้องการของครูภาษาไทย
นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 8	- สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ท 031 นิทานพื้นบ้าน ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย 5 ด้านคือ การนำหลักสูตรไปใช้ / ความพร้อมของครู / งบประมาณและสื่อการสอน / แหล่งวิทยาการ / ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอน - สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ท 031 นิทานพื้นบ้าน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน 6 ด้านคือ ครูผู้สอน / การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ / การกำหนดเนื้อหาวิชา / การกำหนดกิจกรรมการสอน / การกำหนดสื่อการสอน / การวัดผลและประเมินผล - สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในโรงเรียนที่ไม่เปิดสอนรายวิชา ท 031 นิทานพื้นบ้าน
นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน จังหวัดเชียงใหม่	สภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย 6 ด้านคือ การใช้การปฏิบัติหรือปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน / วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน / การใช้สื่อการสอน / การวัดผลและประเมินผล / การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร / การนิเทศการสอน

ตารางที่ 22 (ต่อ) ตารางแสดงการศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
วิชาภาษาไทย

ระดับที่ศึกษา	สภาพและปัญหาที่ศึกษา
เรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่	1. สภาพและปัญหา แนวทางการพัฒนา และข้อคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย 4 ด้าน คือ การใช้หลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร / การใช้วิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน / แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน / ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและการใช้วัฒนธรรมในการจัดการเรียนการสอน 2. สภาพและปัญหาในการจัดปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของผู้บริหาร
เรียนนานาชาติ จังหวัดเชียงใหม่	สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยและผู้บริหารทางด้านวิชาการ 4 ด้านคือ การใช้ การปฏิบัติหรือปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและหนังสืออ่านประกอบ / การเตรียมการสอน และวิธีสอน / การใช้สื่อการเรียนการสอน / การวัดและการประเมินผล
คดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เขาลัดชุมชนในวิทยาลัยพลศึกษา ภาคเหนือ	สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาไทย 6 ด้านคือ การใช้หลักสูตร / การใช้หนังสือเรียน / การเตรียมการสอน / การดำเนินการสอน / การใช้สื่อการสอน / การวัดผลประเมินผล
คดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วามันเทคโนโลยีราชมงคล เขาศกภาคพายัพ	1. ปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาไทยของอาจารย์และนักศึกษา 5 ด้านคือ ด้านการใช้หลักสูตร / วิธีการสอน / การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน / สื่อและการใช้สื่อประกอบการสอน / การวัดผลและประเมินผล 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

ประเภทที่ 1 งานวิจัยที่ศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
ระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

วจิ มูลหงษ์ (2539) ศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน พบว่าครูส่วนใหญ่เตรียมการสอนและ
สอนตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับน้อยที่สุด การจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้อง
กับการวัดผลประเมินผลและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลอยู่ในระดับน้อย บางขั้นตอน
ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น สื่อการสอนที่ครูทุกคนใช้คือ รูปภาพ สิ่งพิมพ์
กระดาษ สื่อที่ครูไม่เคยใช้คือ สื่อที่เคลื่อนที่ได้ สื่อสำหรับการฝึกเขียนอักษรจากร่องอักษรและ
วิทยุหรือเทปบันทึกเสียง ครูส่วนน้อยที่ตรวจสอบความรู้ ให้ทำแบบฝึกหัดและแก้ไขการอ่าน
ที่ไม่ถูกต้องของนักเรียนทันที การทดสอบภาคความรู้และภาคปฏิบัติใช้วิธีการวัดผลที่หลากหลาย
ปัญหาที่พบคืออุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ ครูไม่ได้รับการอบรมการสอน
แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ไม่เข้าใจเรื่องการเขียนแผนการสอนและการวัดผลประเมินผล
ครูไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน ขาดงบประมาณสนับสนุน การคมนาคมและการขนส่ง
ไม่สะดวก

สนั่น ศรีกอก (2540) ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้หนังสือเรียนชุดพื้นฐานภาษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดลำพูน พบว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกว้างเกินไปยากต่อการกำหนด กิจกรรม เนื้อหาในหนังสือมีมากเกินไป ครูส่วนมากยึดแบบเรียนและคู่มือครูเป็นหลักในการสอน โดยใช้วิธีสอนแบบผสมผสาน ครูมีเวลาเตรียมการสอนน้อย การจัดกิจกรรมให้สอดคล้อง กับท้องถิ่นทำได้ยากและไม่ค่อยได้ผล ครูขาดทักษะในการจัดทำสื่อ การสร้างแบบทดสอบ การวัดผลปลายปีไม่ครอบคลุมตามเนื้อหา แนวทางในการพัฒนาตามความต้องการของครูภาษาไทย คือการให้ความรู้เรื่องการปรับหลักสูตรท้องถิ่นและเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ

ประเภทที่ 2 งานวิจัยที่ศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

ประครองศรี นิลโขง (2539) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนนิทานพื้นบ้าน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเขตการศึกษา 8 พบว่าความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาเลือกเสรีนิทานพื้นบ้าน ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านความพร้อมของครู ด้านงบประมาณและสื่อการสอน ด้านแหล่งวิทยากร และด้านปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบคือ ขาดตำรา ขาดบุคลากร ขาดงบประมาณ และนักเรียนเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีอื่น ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านครูผู้สอน ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านการกำหนดสื่อการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการกำหนดเนื้อหาวิชาและด้านการกำหนดกิจกรรม การเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบคือขาดหนังสือเรียนและ แหล่งศึกษาค้นคว้า ขาดงบประมาณ ปัญหาด้านความสอดคล้องของการกำหนดจุดประสงค์และ ความครอบคลุมของการวัดผลประเมินผล ส่วนความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนที่ไม่เปิดสอนรายวิชานิทานพื้นบ้านคือ โรงเรียนส่งเสริมวิชาเลือกเสรีด้านวิชาชีพมากกว่า การขาดบุคลากร หนังสือเรียนและเอกสารประกอบการสอน

สมยศ ชัยชนะ (2540) ศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าทุกสภาพการเรียนการสอนและปัญหาที่พบ อยู่ในระดับปานกลางคือ ครูภาษาไทยปฏิบัติไม่มากนักหรือนำมาใช้เป็นบางครั้ง สื่อประเภทวัสดุ และเทคนิควิธีการมีจำนวนน้อยแต่ปริมาณความต้องการใช้งานอยู่ในระดับปานกลาง สื่อประเภท อุปกรณ์มีจำนวนและปริมาณการใช้งานอยู่ในระดับน้อย ด้านการสังเกตการสอนพบว่าส่วนใหญ่ ครูภาษาไทยสอนหรือปฏิบัติตรงตามรายการในแบบสังเกตวิธีสอน และครูต้องการรับนิเทศ เกี่ยวกับการสอนและเทคนิคการสอนมากที่สุด

ศักดิ์ดา ถิรวัตร (2541) ศึกษาสภาพและปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี และสอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษา มีการศึกษาหลักสูตร จัดทำแผนการสอนและสอนได้ตรงตามแผนในระดับปานกลาง ครูมีความต้องการปรับปรุงเทคนิคการสอนและความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในระดับมาก ปัญหาด้านสถานที่อยู่ในระดับขาดแคลน มีการสนับสนุนงบประมาณอยู่ในระดับน้อย ส่วนสภาพและปัญหาการจัดปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนของผู้บริหารส่วนใหญ่มีการกำหนดให้ครูจัดทำและใช้แผนการสอน มีการวิเคราะห์ข้อสอบ การนิเทศเฉพาะภายใน การให้งบประมาณสนับสนุนด้านการใช้สื่อการสอนและอบรมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับน้อย

นිරนาท กล้าคลัง (2541) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนนานาชาติในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าหลักสูตรภาษาไทยไม่ชัดเจน การจัดการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียน ความต้องการเน้นภาษาไทยของนักเรียนและผู้ปกครอง ด้านกระบวนการเรียนการสอนและการใช้สื่อประกอบการสอนจะเน้นที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวัดผลและประเมินผลส่วนใหญ่มีปัญหาพอสมควรเพราะต้องวัดผลพัฒนาการเป็นรายบุคคล ด้านการจัดนิเทศภายในและการจัดสรรงบประมาณมีปัญหาค่อนข้างน้อย

ประเภทที่ 3 งานวิจัยที่ศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

สมพงษ์ บุญหนุน (2540) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยชุมชนในวิทยาลัยพลศึกษาเขตภาคเหนือ พบว่าครูผู้สอนมีการปฏิบัติด้านการใช้หลักสูตร การใช้หนังสือเรียน การเตรียมการสอน การดำเนินการสอนและการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการใช้สื่อการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และที่ครูผู้สอนไม่เคยปฏิบัติเลยคือการเข้าร่วมประชุมสัมมนาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือระดับวิทยาลัย รวมทั้งการใช้ภาพยนตร์และคอมพิวเตอร์ประกอบการสอน

ประหยัด วรปรีชา (2540) ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ พบว่าผู้สอนและนักศึกษามีความเห็นว่ายุดม่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชาภาษาไทย จำนวนหน่วยกิต จำนวนชั่วโมงสอนมีความเหมาะสม ด้านเทคนิควิธีสอนควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับบทเรียน สถาบันควรสนับสนุนกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านสื่อการสอนผู้สอนควรมีความรู้และทักษะในการผลิตสื่อ มีงบประมาณที่เพียงพอและให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลผู้สอนควรมีการวิเคราะห์จุดประสงค์ในการออกข้อสอบและมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลประเมินผล ความคิดเห็นของผู้สอนและนักศึกษาด้านหลักสูตร กิจกรรมการสอน สื่อและการใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผลมีความแตกต่างกัน ส่วนปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้สอนและนักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

การศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเป็นการศึกษาใน 3 ระดับคือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา สภาพโดยทั่วไปมีความแตกต่างกันไปตามระดับที่ศึกษา ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของเนื้อหาวิชามากกว่าระดับประถมศึกษาและอาชีวศึกษา แต่พบปัญหาร่วมกันด้านหลักสูตร การเตรียมการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตและใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผล ตลอดจนปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอน เช่น ตัวครูผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหารโรงเรียน

งานวิจัยที่ศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยเป็นการบรรยายตามสภาพและปัญหาที่พบโดยทั่วไปซึ่งเป็นการศึกษาในระดับที่แตกต่างกัน กระบวนการแก้ปัญหาจึงกระทำเฉพาะกลุ่ม ไม่สามารถกำหนดให้แน่นอนได้ แต่สามารถใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาทางด้านการจัดการเรียนการสอนต่อไป

5. ด้านการวิเคราะห์ภาษาเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

พบว่าเป็นงานวิจัยเชิงบรรยายทั้งหมด 5 เรื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. การวิเคราะห์การออกเสียง 2 เรื่อง
2. การวิเคราะห์ภาษาเขียน 3 เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ตารางแสดงการวิเคราะห์ภาษาเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

การวิเคราะห์ภาษา	เนื้อหาที่ศึกษา	ระดับ ที่ศึกษา
การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระบบหน่วยเสียงภาษาไทยกับภาษาเกาหลี	วิเคราะห์ความแตกต่างระบบหน่วยเสียง ปัญหาในการออกเสียง และบทเรียนตัวอย่าง	อุดมศึกษา
อิทธิพลภาษาถิ่นไทยของที่มีต่อทักษะการพูด	ด้านการออกเสียง ด้านคำศัพท์สำนวน ด้านโครงสร้าง และลีลาการพูดคำขึ้นต้น	ม.ต้น
การศึกษาการสร้างคำในภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์รายวัน	ด้านการสร้างคำ ด้านหน้าที่ของคำเมื่อปรากฏในประโยค และเสนอแนวทางการเรียนการสอน	ม.4
วิเคราะห์การใช้คำทับศัพท์ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย	วิเคราะห์วิธีการใช้คำศัพท์ ศึกษาคำทับศัพท์ในหนังสือพิมพ์รายวัน ที่มีผลต่อการเขียนคำทับศัพท์ของนักเรียน	ม.4
การวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาของหนังสือการ์ตูน	วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาด้านการใช้คำ การใช้สำนวน และเพื่อสร้างแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย	ป.6

ประเภทที่ 1 งานวิจัยที่ศึกษาวิเคราะห์การออกเสียง ผลการวิจัยพบว่า

ชูเคียง แบ (2538) วิเคราะห์และเปรียบเทียบระบบหน่วยเสียงภาษาไทยกับภาษาเกาหลี โดยใช้ทฤษฎีการเปรียบเทียบความแตกต่างกับการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของนักศึกษาเกาหลี พบว่าหน่วยเสียงที่มีความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกับภาษาเกาหลีคือ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว พยัญชนะควบ และพยัญชนะท้าย หน่วยเสียงสระเดี่ยวและสระประสม การทดสอบพบปัญหาการออกเสียงอยู่ในระดับที่ไม่มีปัญหาจนถึงระดับที่มีปัญหามากที่สุด และบทเรียนตัวอย่างที่สร้างขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาการออกเสียงได้ผลดี

วัลลีย์ ธารัญญ (2540) ศึกษาอิทธิพลภาษาถิ่นไทยของที่มีต่อทักษะการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนจักรคำคณาทร พบว่าภาษาถิ่นไทยของมีอิทธิพลต่อการออกเสียงสระและพยัญชนะควบกล้ำ นักเรียนนำโครงสร้าง คำศัพท์ จำนวน ถิ่นการพูดคำขึ้นต้นที่ใช้ในภาษาถิ่นไทยของมาใช้ในภาษาไทยกลางจำนวนมาก

ประเภทที่ 2 งานวิจัยที่ศึกษาวิเคราะห์ภาษาเขียน ผลการวิจัยพบว่า

จินตนา บางโรย (2542) ศึกษาการสร้างคำในภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เคลินิวส์ ข่าวสด มติชนและสยามรัฐ จำนวน 905 ฉบับ พบการสร้างคำ 5 วิธี ได้แก่ การนำคำที่ใช้ในความหมายใหม่ การประสมคำ การซ้อนคำ การรวมคำ และการยืมคำจากภาษาต่างประเทศ ส่วนหน้าที่ของคำพบ 7 หน้าที่ ได้แก่ ทำหน้าที่เป็นประธาน ขยายประธาน กริยา ขยายกริยา กรรม ขยายกรรม และคำเรียก-ร้อง จากการนำแผนการสอนไปทดลองใช้พบว่านักเรียนสามารถทำตามจุดประสงค์การเรียนรู้และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ และเนื้อหาในแผนการสอนสามารถนำไปใช้เสริมกับเนื้อหาในหนังสือเรียนได้

รัชตพล ชัยเกียรติธรรม (2543) วิเคราะห์การใช้คำทับศัพท์ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เคลินิวส์ และข่าวสด จำนวน 276 ฉบับ พบวิธีการใช้คำทับศัพท์ 11 วิธี ได้แก่ การทับศัพท์ความหมาย กลายไป การทับศัพท์คงเดิม ศัพท์เทคนิคเฉพาะด้าน การตัดคำ การซ้อนคำ การทับศัพท์พร้อมคำแปล การทับศัพท์ผสมกับภาษาอื่น การย่อคำ การทับศัพท์เสียงเปลี่ยนไป การซ้ำคำ และการเติมคำข้างหน้า ส่วนคำทับศัพท์ในหนังสือพิมพ์ไม่มีผลต่อการเขียนสะกดคำทับศัพท์ แต่มีผลต่อการแปลความหมายของนักเรียน

ศิริพร จันทร์สว่าง (2543) วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาของหนังสือการ์ตูนมหาสนุก ช้อหัวเราะ สบายหัวเราะ และตลาดตลก จำนวน 236 ฉบับ ด้านการใช้คำพบว่า มีการใช้คำสแลง คำเพิ่มพยางค์ คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ คำที่มีความหมายโดยนัย คำเกินจริง ด้านการใช้สำนวน พบว่ามีการใช้สำนวนที่สร้างขึ้นใหม่ และแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทยที่สร้างขึ้นเป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

การวิเคราะห์ภาษาเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย มีลักษณะของภาษาที่นำมาวิเคราะห์ 2 ประเภทคือ ภาษาพูดกับภาษาเขียน งานวิจัยที่วิเคราะห์ภาษาพูดมุ่งบรรยายสภาพของสิ่งที่ศึกษา มากกว่ามุ่งวิจัยเพื่อแก้ปัญหา เนื่องจากพบงานวิจัยเพียง 2 เรื่องและเป็นการศึกษาในเนื้อหาที่แตกต่างกัน จึงไม่สามารถสรุปประเด็นรวมกันได้

การวิเคราะห์ภาษาเขียนด้านการสร้างคำและการใช้คำทับศัพท์จากหนังสือพิมพ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการใช้ภาษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ส่วนในระดับประถมศึกษาเป็นงานวิจัยที่วิเคราะห์การใช้ภาษาจากหนังสือการ์ตูน ถึงแม้ว่าผลงานวิจัยจะได้ข้อมูลด้านเนื้อหามากกว่าการปฏิบัติแต่สามารถนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาจัดทำในรูปแบบของบทเรียน แนวทางการสอน และแบบฝึกเสริมทักษะที่สามารถนำไปใช้เสริมบทเรียนได้ ซึ่งเป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

6. ด้านการศึกษาพฤติกรรมของผู้สอนและผู้เรียนวิชาภาษาไทย

พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงบรรยาย 4 เรื่อง และมีเพียง 1 เรื่อง ที่เป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ผลการวิจัยสรุปได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. การศึกษาพฤติกรรมของผู้สอน 3 เรื่อง
2. การศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน 2 เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ตารางแสดงการศึกษาพฤติกรรมของผู้สอนและผู้เรียนวิชาภาษาไทย

กลุ่มที่ศึกษา	พฤติกรรมที่ศึกษา
เรูภาษาไทยดีเด่น โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่	1. พฤติกรรมการสอน 5 ด้านคือ การเตรียมแผนการสอน / การจัดกิจกรรมการสอน / เทคนิคและวิธีสอน / การผลิตและการใช้สื่อประกอบการสอน / การวัดผลและประเมินผล 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสอน 3. ปัญหาการเรียนการสอน
เรูภาษาไทยดีเด่น ที่ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ระดับชั้นประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่	1. พฤติกรรมการสอน 7 ด้านคือ การเตรียมการสอน / การนำแผนการสอนไปใช้ / กิจกรรมการเรียนการสอน / เทคนิคการสอน / การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน / การวัดผลและประเมินผล / การจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน 2. อุปสรรค ปัญหา และแนวทางแก้ไข
ครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขต 17 จังหวัด ภาคเหนือ	1. ความรู้ทางภาษาศาสตร์ 3 ด้านคือ ด้านระบบเสียง / ระบบคำ / ระบบไวยากรณ์ 2. การนำความรู้ทางภาษาศาสตร์ไปใช้ในการสอน 3 ด้าน คือ ด้านวิธีการเรียนการสอน / ด้านสื่อการเรียนการสอน / ด้านการวัดผลและประเมินผล
นักศึกษาเกาหลี แผนภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยปูซานภาษาและกิจการต่างประเทศ ประเทศเกาหลี	ความสามารถในการใช้ภาษาไทย 4 ด้าน คือ การฟัง / การพูด / การอ่าน / การเขียน
ผู้ปกครองและนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดระยอง	1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 4 รูปแบบคือ แบบรักสนับสนุนอย่างมีเหตุผล / แบบเผด็จการ / แบบรักตามใจ / แบบปล่อยปละละเลย 2. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านกับรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู

ประเภทที่ 1 งานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมของผู้สอนวิชาภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า

สุพรรณ ชัยอุปคำ (2537) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูภาษาไทยดีเด่นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูภาษาไทยคือ มีการเตรียมแผนการสอนก่อนเข้าสอนทุกครั้ง กิจกรรมการสอนส่วนใหญ่คือ การเล่นเกมแข่งขัน วิธีสอนที่ครูส่วนใหญ่ใช้คือ อธิบาย บรรยาย สื่อการสอนที่ใช้มากที่สุดคือ บัตรคำ การวัดผลประเมินผลที่ใช้มากที่สุดคือ การซักถาม สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นปฏิสัมพันธ์ในทางบวก ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสอนคือ ลักษณะตัวครู ผู้บริหารโรงเรียน นักเรียนให้ความร่วมมือ ครอบครัวครู งบประมาณที่เพียงพอและชื่อเสียง ลักษณะร่วมของครูภาษาไทยดีเด่นคือ บุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ ใฝ่รู้ อดทน ตรงต่อเวลาและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน เอกลักษณะประจำตัวที่แตกต่างกันคือ ความสามารถเฉพาะตัวเช่น ด้านกีฬา ศิลปหัตถกรรม ปัญหาด้านการเรียนการสอนที่พบคือ นักเรียนเขียนสะกดคำผิด อ่านจับใจความสำคัญไม่ได้ ครูแก้ไขโดยให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะและสอนซ่อมเสริม

อมร สวัสดิ์รักษ์ (2541) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูภาษาไทยดีเด่นที่ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ระดับประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าพฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอคือ การศึกษาคู่มือการสอน การเขียนแผนการสอน การนำไปใช้ตรงตามแผนการสอน มีการเตรียมสื่อการสอนและเครื่องมือวัดผลประเมินผลก่อนสอน มีการสะสมผลงานนักเรียนและจัดทำข้อมูลนักเรียน ปัญหาที่พบคือครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับการนิเทศการสอนจากศึกษานิเทศก์

ภัททิรา วิภาวิญญู (2538) ศึกษาความรู้ทางภาษาศาสตร์และการนำไปใช้ในการสอนภาษาไทย ของครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขต 17 จังหวัดภาคเหนือ พบว่าครูผู้สอนภาษาไทยมีความรู้ทางภาษาศาสตร์ด้านระบบคำมากที่สุด รองลงมาคือด้านความรู้เบื้องต้นด้านระบบเสียงและด้านระบบไวยากรณ์ ส่วนการนำความรู้ทางภาษาศาสตร์ไปใช้ในด้านวิธีจัดการเรียนการสอนและด้านสื่อการสอนอยู่ในระดับปานกลาง การนำความรู้ไปใช้ในการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ประเภทที่ 2 งานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนวิชาภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า

จองบก แช (2543) ศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาเกาหลี แผนกภาษาไทยชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยปูซานภาษาและกิจการต่างประเทศ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ ความสามารถเฉลี่ยในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ความสามารถในการเขียน การอ่าน การพูด และการฟัง

ปาริชาติ สุขเกษม (2543) ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าลักษณะการอบรมเลี้ยงดูส่วนใหญ่เป็นแบบรักสนับสนุนอย่างมีเหตุผล รองลงมาคือแบบเผด็จการแบบปล่อยปละละเลย และแบบรักตามใจ ซึ่งมีผลทำให้ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนแตกต่างกัน ดังนั้นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองจึงมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน

การศึกษาพฤติกรรมผู้สอนวิชาภาษาไทยอาศัยกระบวนการที่มีระบบกล่าวคือมีลักษณะเป็นขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นการเตรียมการสอนคือการวางแผนในเรื่องจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอน การวัดผลประเมินผล ขั้นวิธีสอนคือการคัดเลือกและประยุกต์ใช้วิธีสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหา ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน สร้างเสริมทักษะเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ขั้นสื่อการสอนคือเครื่องมือที่ช่วยเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และขั้นการวัดผลประเมินผลคือการใช้วิธีการและเครื่องมือในการตรวจสอบคุณลักษณะของผู้สอนและผู้เรียน จากการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูภาษาไทยดีเด่นในระดับประถมศึกษา 2 ท่าน พบลักษณะพฤติกรรมในส่วนของการสอนโดยภาพรวมว่าครูดีเด่นปฏิบัติการสอนครบตามขั้นตอน ตลอดจนมีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติ แต่ไม่สามารถสรุปได้ว่าต้องปฏิบัติในระดับใดถึงได้เป็นครูดีเด่น เพราะโดยเนื้อแท้ของการสอนแล้วสิ่งที่ผู้สอนมุ่งหวังมากที่สุดก็คือความสำเร็จของผู้เรียนนั่นเอง ส่วนการวัดความรู้ทางภาษาศาสตร์ของครูผู้สอนภาษาไทยไม่สามารถสรุปได้ว่าครูที่มีความรู้สูงจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามไปด้วย ด้านการศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนพบงานวิจัยที่ศึกษาความสามารถการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาเกาหลี และความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับความสามารถในการอ่าน เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเนื้อหาต่างประเภทและต่างระดับกัน จึงไม่สามารถสรุปประเด็นการศึกษาให้ชัดเจนได้ แต่ข้อสังเกตในการศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนที่สำคัญคือการสืบค้นพฤติกรรมจากการปฏิบัติของผู้เรียน และวัดความสามารถจากคะแนนที่ได้จากการทดสอบ

7. ด้านการวิเคราะห์สารเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

พบว่าเป็นงานวิจัยเชิงบรรยายเพียง 2 เรื่องคือ การวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านภาคเหนือ และการศึกษาผญาภาษิตอีสาน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ตารางแสดงการวิเคราะห์สารเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

การวิเคราะห์สาร	เนื้อหาที่ศึกษา	ระดับ ที่ศึกษา
วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านภาคเหนือ	1. ทฤษฎีบริบททางสังคม 12 ด้านคือ สภาพแวดล้อม / ระบบครอบครัว / การดำเนินชีวิตในระบบครอบครัว / อาชีพ / ค่านิยม / ความเชื่อ / ขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรม / การเมืองการปกครอง / ประวัติต่างๆ / สภาพธรรมชาติของสัตว์และสิ่งแวดล้อม / สิ่งของเครื่องใช้ / การใช้สำนวนภาษา 2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ 5 ลักษณะคือ นิทานที่มีลักษณะการล้อเลียนเสียดสีนักบวชหรือผู้ที่สังคมนิยมยกย่อง / นิทานที่บอกความปรารถนาในชีวิตมนุษย์ / นิทานที่เกี่ยวกับพี่เขยน้องเมีย / นิทานตลก / นิทานคติ 3. จัดทำคู่มือครูใช้ประกอบการสอน	ม.ต้น
การศึกษาผญาภาษิตอีสาน	1. วิเคราะห์ระบบความคิดคือ การศึกษาการสร้างผญาภาษิตโดยขบวนการเปรียบเทียบ ระหว่างสิ่ง 2 สิ่ง 2. วิเคราะห์วิถีประชา 5 ลักษณะคือ ระบบครอบครัว / สภาพความเป็นอยู่สภาพทางอาชีพ / วัฒนธรรมการบริโภค / ระบบค่านิยม / ศาสนาและความเชื่อ 3. จัดทำข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการสอน	ม.ปลาย

สุจินดา รูปโถม (2538) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านภาคเหนือ 400 เรื่อง พบว่าเนื้อหาของนิทานจำแนกได้ 9 ประเภทคือ นิทานตลก 203 เรื่อง นิทานคติ 88 เรื่อง นิทานอธิบายเหตุ 30 เรื่อง นิทานเรื่องผี 22 เรื่อง นิทานเรื่องไม้ 19 เรื่อง นิทานศาสนา 12 เรื่อง นิทานสัตว์ 11 เรื่อง นิทานประจำท้องถิ่น 9 เรื่อง และนิทานมหัศจรรย์ 6 เรื่อง นิทานสะท้อนถึงสภาพภูมิศาสตร์ภาคเหนือที่อุดมสมบูรณ์ สภาพความเป็นอยู่ ระบบครอบครัว การดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย การประกอบอาชีพทางการเกษตรและค้าขาย สภาพเศรษฐกิจ ค่านิยม ความกตัญญู การเคารพผู้อาวุโส ความเชื่อทางศาสนาและไสยศาสตร์ สภาพการเมืองการปกครองในอดีต ประวัติความเป็นมาของเรื่องต่างๆ การใช้ภาษาที่มีหลายลักษณะปะปนกัน ตลอดจนสะท้อนสภาพจิตใจและความปรารถนาของผู้เล่านิทาน

กมลมาลย์ คำแสน (2542) ศึกษาพญาภษิตอีสานตามแนวทางมานุษยวิทยาวัฒนธรรม 367 ภาษิต พบว่าเนื้อหาของภาษิตจำแนกได้ 5 ลักษณะคือ ระบบค่านิยม 165 ภาษิต แสดงค่านิยม การยกย่องผู้อาวุโส ผู้มีความรู้ มีคุณธรรม การยึดมั่นในขนบประเพณี การมีน้ำใจ และค่านิยมเกี่ยวกับสตรี สภาพความเป็นอยู่ทางอาชีพ 103 ภาษิต แสดงอาชีพส่วนใหญ่ของชาวอีสานคือการเกษตร การอยู่รวมกันเป็นหมู่บ้าน การสร้างบ้านเรือนเอง ระบบครอบครัว 35 ภาษิต แสดงการเลือกคู่ครองและระบบเครือญาติ ศาสนาและความเชื่อ 34 ภาษิต แสดงความเชื่อทางพระพุทธศาสนา วัฒนธรรมการบริโภค 30 ภาษิต แสดงอาหารประเภทต่างๆ ที่ชาวอีสานรับประทานและการปฏิบัติตนในการบริโภค

การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพื้นบ้านภาคเหนือและพญาภษิตอีสานคือการวิเคราะห์คุณค่าจากวรรณกรรมท้องถิ่นเพื่อสะท้อนความเป็นจริงที่สอดคล้องกับสังคมในปัจจุบันให้ข้อคิดทางวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม และข้อห้ามในสังคม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประกอบการสอนได้เป็นอย่างดี ทำให้บทเรียนมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของผู้เรียนเนื่องจากพบงานวิจัยเพียง 2 เรื่อง อีกทั้งยังศึกษาในเนื้อหาที่แตกต่างกันจึงไม่สามารถสรุปผลรวมได้ แต่ลักษณะที่ปรากฏร่วมประการสำคัญคือ แนวคิดในการส่งเสริมการเรียนการสอนโดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและร่วมกันอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเนื่องจากผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านทฤษฎีคือเป็นคู่มือประกอบการสอนและทางด้านปฏิบัติคือเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการสอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงควรมีการติดตามผลการปฏิบัติในลำดับต่อไป